

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Veel innovatieve scholen zijn succesvol en bewust bezig

Ledoux, G.; Volman, M.

Publication date

2019

Document Version

Final published version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Ledoux, G. (null), & Volman, M. (null). (2019). Veel innovatieve scholen zijn succesvol en bewust bezig., Didactief. <https://didactiefonline.nl/blog/blonz/veel-innovatieve-scholen-zijn-succesvol-en-bewust-bezig>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Veel innovatieve scholen zijn succesvol en bewust bezig

Tekst Guuske Ledoux en Monique Volman

Gepubliceerd op 17-04-2019

Guuske Ledoux en Monique Volman vinden het jammer dat de Inspectie en sommige wetenschappers in het nieuwste Onderwijsverslag suggereren dat innovatieve scholen onverantwoord bezig zijn. Zij zagen wat anders.

Vorige week constateerde de Onderwijsinspectie in haar jaarlijkse verslag

(<https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/rapporten/2019/04/10/rapport-de-staat-van-het-onderwijs-2019>) enkele 'haarscheuren' in het Nederlandse onderwijs. Eén daarvan: er zijn grote verschillen in prestaties tussen scholen. Ook vond de Inspectie dat er op scholen niet altijd verantwoord wordt geïnnoveerd. Scholen zouden onvoldoende evalueren wat hun vernieuwende concepten nou precies opleveren. De inspectie zegt niet dat scholen met een innovatief pedagogisch/didactisch concept slecht presteren, maar zo werd het in de media wel ongenakt; het lijkt opeens te wemelen van de hippe scholen met vage onderwijsconcepten en onduidelijke leerresultaten.

[Accepteer cookies](#)

Volgens enkele wetenschappers die zaterdag 13 april in de Volkskrant (<https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/op-bezoek-bij-een-hippe-school-in-groesbeek-onze-coaches-moeten-leerlingen-inspireren~b454254e/>) reflecteerden op het inspectieverslag wordt er in Nederland geen onderzoek gedaan naar de effectiviteit van vernieuwende onderwijsconcepten. Ook dat suggereert dat er maar wat wordt aangerommeld. Wij hebben de afgelopen jaren dit soort onderzoek wel degelijk gedaan (zie hier

(<https://www.kohnstammstituut.nl/toekomstgerichtonderwijs/>)). Op tien innovatieve scholen - sommige met een beproefd concept en andere net beginnend - gingen we na: wat vindt men belangrijke doelen, hoe werkt de school daaraan en wat zijn de resultaten? Het is ons ook gelukt om, ter vergelijking, een aantal controlescholen in het onderzoek te betrekken; scholen die qua leerlingpopulatie lijken op de innovatieve scholen maar die op een meer traditionele manier les geven.

Geen enkele innovatieve school bleek 'ongericht' bezig, en ook de karikaturen van bijvoorbeeld ontdekkend leren die Paul Kirschner schetst, kwamen we niet tegen. Schoolleiders en leraren konden goed benoemen wat ze hun leerlingen – naast de gewone, traditionele onderwijsdoelen – proberen mee te geven: zelfsturing, creativiteit, kritisch denken, samenwerken, persoonsvorming en maatschappelijke verantwoordelijkheid. We waren juist onder de indruk van hoe bewust de organisatie van de school, het rooster, de groeiperingsvormen, het gebouw, het curriculum, de didactiek en de toetsvormen op zulke doelen waren afgestemd. En voor de scholen was de wens om te weten of ze hun eigen doelen ook halen juist één van de redenen om aan dit onderzoek mee te doen.

We hebben ook de resultaten van deze scholen onderzocht. Doelen als zelfsturing, creativiteit en samenwerken kunnen niet met toetsen worden gemeten. We moesten het doen met wat leerlingen er zelf over zeggen. Opvallend genoeg schatten leerlingen op de innovatieve scholen zichzelf niet beter in op deze doelen. Ze zagen wel meer dan de andere leerlingen dat er op hun school aandacht aan wordt besteed. Wat betreft de traditionele doelen die we bekeken (woordenschat, leesvaardigheid, wiskunde, rekenen) scoorden de leerlingen van innovatieve scholen gelijk aan of zelfs hoger dan die van de traditionele scholen. Bezig zijn met innovatieve onderwijsdoelen gaat dus, in ieder geval op deze scholen, niet ten koste van meer traditionele opbrengsten.

We vinden het jammer dat de Inspectie en sommige wetenschappers suggereren dat innovatieve scholen onverantwoord bezig zijn. Wij zagen wat anders. Onze ervaring is verder dat deze scholen graag gebruik willen maken van wat er vanuit de wetenschap bekend is over vernieuwingen en ook dat ze hun aanpak graag willen evalueren en delen. Eigenlijk pleiten de scholen zelf voor het 'ecosysteem van innovatie' waar ook de Onderwijsinspectie, in navolging van de OECD, een pleidooi voor houdt. Als onderzoekers ondersteunen wij zo'n 'ecosysteem van innovatie'. Wij willen graag doorgaan met praktijkgericht onderzoek dat inzichten oplevert waarmee scholen hun onderwijs kunnen verbeteren en met het delen van wetenschappelijke kennis, zodat de prestatieverschillen tussen scholen kleiner kunnen worden.

Guuske Ledoux (wetenschappelijk directeur Kohnstamm Instituut)

Monique Volman (hoogleraar Onderwijskunde Universiteit van Amsterdam)

i.s.m. Yolande Emmelot, Irma Heemskerk, Merlijn Karssen, Els Kuiper, Liselotte van Loon, Ati Raban.

Verder lezen

Onze website maakt gebruik van cookies om het gebruik en functionaliteit te waarborgen van deze website. Meer over ons cookiebeleid

Accepteer cookies